РІК 1928. Березень. Ч. III.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Інструкція св. Конґреґації св. Уряду для Архиепископів, Епископів і прочих місцевих Ординаріїв в справі літературних письм характеру змислового і змислово-містичного.

Св. Конґреґація св. Уряду (S. Officii) видала для 3. мая 1927 в справі злих письм характеру змислово-містичного таку інструкцію:

Лихом нинішних часів, одним з найбільше погубних, що підкопує християнську науку обичаїв і наносить тяжку шкоду душам, відкупленим цінною Кровю Ісуса Христа, на першім місци назвати треба ті літературні письма, які поширюють змисловість і пристрасть або певного рода схиблений містицизм. Сюди належать головно романи, видумані оповідання, драми, комедії, яких нині повстає і поширюєся просто неймовірна скількість.

Годі найти достаточних слів осудження на то, що згадана повінь письм гидкого змісту, прибраного в приманчиву форму, наносить душам тяжку шкоду. Бо богато того рода письменників змальовує безсоромність в живих і яскравих образках; розказує річи дуже соромні будьто під заслоною, будьто з зухвалою отвертостю, нехтуючи згляди приличности; описує тілесні гріхи, і то навіть найтяжші, з такою субтельною потрібностю і так прикрашує їх чаром і приманою вислову, що не остає нічого, чогоби вони не нарушили в области моральности. Річ для кождого

ясна, який погубний вплив такі письма мають передовсім на дозріваючу молодіж, яка і без того стрічає великі трудности на дорозі чистоти зі сторони своєї молодої горячої вдачі. А що ті письма, переважно обємом невеликі, легко і дешево можна набути по книгарнях, на улицях, на зелізничих дірцях, то они з дивною скоростю дістаються в руки всім і наражують християнські родини на небезпеки а нераз приводять їх до сумних порішень. Бо хто не знає, що такі письма сильно розбуджують фантазію, розогнюють виуздану пристрасть і тягнуть серце в болото гидоти!

Однак еще багато більше гіршими від тих любовних повістий є такі, в яких автори — жах бере про се говорити — не вагаються навіть такий корм хороблившої змисловости прибирати в річи святі, сплітаючи безстидні любощі з якоюсь набожностю і найбільше фалшивим релігійним містицизмом, неначеби таким способом погоджували віру з обоятностю про норму доброго житя або навіть з найбезсоромнійшим запереченєм такої норми і зовсім добре годили чесноту Богопочитаня з зіпсутєм обичаїв. Прецінь святою правдою єсть, що вічного життя, ніхто не може осягнути, хочби найкріпше вірив в правди Богом обявлені, а не заховував заповідей даних Богом; бо не заслугує навіть на назву християнина той, котрий вправді визнає віру Христа, але не ступає Його слідами: „Віра без діл єсть мертвою“, та і наш Спаситель перестерігав, що: »не всякий, який Мені каже: Господи, Господи, ввійде до небесного царства, але лиш такий, котрий творить волю Мого Отця, котрий єсть на небесах, ввійде до небесного царства«, (Мт. 7. 21).

Нехай тут ніхто не борониться тим, що багато з тих письм визначаєся блеском і красою мови, віддає знаменито психольоґію відповідаючу теперішним дослідам, або сим, що ті письма осуджують розпустні тілесні розкоші, представляючи їх яко найгидкійші, якими они суть в дійсности, або в кінци сим, що в них ґовориться про докори совісти та каянє і смуток, якими часто кінчаться такі найгидкійші утіхи. Бо ані краса стилю, ані науки з обсягу медицини чи фільософії — если в таких письмах то дійсно находиться — ані ніяка ціль автора, якаби она не була, не могуть ніколи запобічи тому, щоби читачі, загально беручи вже через зіпсовану природу дуже слабі і склонні до розпусти,

не дали себе поволи втягнути в сіти покусами такої нечистої лектури, щоби не затрачувався їх ум і не псувалися їх серця, та щоби вони, даючи цілковиту свободу своїм пристрастям, не попали в злочин всякого рода, а нераз навіть не кінчили самі зі собою з відрази до житя оскверненого брудами.

Впрочім нема що дивуватися сему, що світ, який посуваєся аж до погорди Бога, захоплюєся тими письмами і їх розповсюднює; але найбільше приходиться боліти над сими письменниками, котрі чваняться іменем християн, а твій труд і талант подають на службу так шкідливій літературі. Чи то можливо, щоби хто то, поступаючи проти евангелської етики, міг стояти при Ісусі, котрий наказав всім розпинати тіло з його хибами і пристрастями? «Єсли хто хоче — каже Він — за Мною піти, нехай відречеся сам себе і возьме свій хрест і за Мною йде«. (Мт. 16. 24.)

Бачимо як багато письменників посуваєся до того степеня зухвальства і безсоромности, що в письмах своїх поширюють навіть такі проступки, які Апостол заборонив вірним хочби лиш по їх імени називати: »А розпуста і всяка нечистота або лакімство нехай ані згадуєся між вами, як лицює святим«. (Євр. 5, 3). Нехайже вони вкінци зрозуміють, що не можна служити двом панам, Богу і пристрасти, релігії і безсоромности. »Хто не зі Мною, — каже Господь Ісус — той проти Мене« (Мт, 12, 30.), а нема ніякого сумніву, що не суть з Христом письменники, котрі брудними описами псують добрі обичаї, конечну основу суспільного ладу і домашнього.

З огляду на повінь неморальної літератури, яка з кождим роком що раз то більше заливає майже всі народи, Стята і Найвисша Конґреґація св. Уряду для справ віри і обичаїв, Апостольскою повагою і іменем Святійшого Отця Пія Папи XI., наказує всім місцевим Ординаріям, щоби всіми можливими способами старалися запобігати сему великому і нині так дуже грізному лиху.

До тих, котрих св. Дух поставив управляти Церквою Бога, належить без сумніву обовязок чуйно і старанно слідити за всім тим, що в їх дієцезїях печатаєся і видаєся. Єсть річию для всіх очевидною, що скількість книжок виданих нині на цілім світі єсть занадто велика, щоби їх можна було піддати оцінці Апостолської Столиці. Длятого

Папа Пій X. таке сказав в своім Motu-proprio „Sacrorum Antistites“: »Якінебудь в дієцезії кождого з Вас найдуться книжки, котрих читанє єсть шкідливе, старайтеся їх конче усунути, хотяйби прийшлося Вам ужити навіть торжественної заборони. Бо хоч Апостольська Столиця стремить всіми силами до усуненя таких письм, так скількість їх зросла до того степеня, що годі їх всі навіть вичислити. З того приводу нераз за пізно приготовляєся лікарство, коли то недуга вже змоглася через довшу проволоку«.

Більшої части таких письм більшого і меньшого обєму не можна піддати осібній оцінці тої Найвисшої Конґреґації, хотяй они належать до найшкідливійших. Длятого Ординаріяти повинні старатися правильно і ревно виповняти сей важний обовязок або самі або через Ради a vigilantia, установлені окружним письмом „Pascendi dominici gregis“ того самого Папи, рівнож нехай не забудуть в відповідний час оголосити в Єпархіяльних Відомостях, що такі письма суть осуджені і яко найбільше шкідливі.

Впрочім звісна річ, що Церков вже загальним законом постановила, щоби лихі книжки які нарочно або ex professo ображують добрі обичаї, уважалися на рівні з тими, які суть втягнені на Індекс заборонених книг. З того виходить, що хто читає без відповідного дозволу книжку змісту очевидно змислового, поповнює смертний гріх, навіть, коли та книжка не єсть поіменно осуджена церковною владою. А що поміж вірними лучаються хибні і шкідливі погляди в тій дуже важній справі, то місцеві Ординаріяти мають старатися своїми настирськими напімненями впливати передовсім на парохів і їх помічників, щоби тії в відповідний спосіб поучували вірних.

Кромі того нехай Ординаріяти не залишать оголосити поіменно після потреб поодиноких Епархій, котрі книжки суть заборонені самим правом. А наколи уважають, що зможуть успішнійше і скорше відвести вірних від читання якоїсь книжки, коли осудять еї осібною забороною, тоді повинні користати зі свого права подібно як се робить Апостольська Столиця, кілько лиш разів того домагаються важні причини, після Кан. 1395 § 1. Код. права кан. Право і обовязок заборонювати зі справедливих причин читання книжок прислугує не лиш найвисшій церковній Власти

для цілої Церкви, але також частним Соборам і місцевим Ординаріятам для своїх підчинених.

Вкінци та Найвисша Свята Конґреґація наказує всім Архиепископам, Епископам і иньшим місцевим Ординаріятам, щоби з нагоди епархіяльних звітів подавали до відома Святого Уряду, що зарядили і виконали в справі неморальної літератури.

Подаючи повисшу інструкцію до відома поручаєся отсим Всч. О. О. Душпастирям і О. О. Катехитам виголосити на основі цеї інструкції відповідну науку про небезпеку згаданих неморальних писем, які в нинішних часах щораз то більше поширяюгься. Еп. Ординаріят поручає рівночасно Всч. Духовенсту повідомляти заздалегідь Еп. Ординаріят про появу такої злої книжки, що дійде до його відома.

Ч. 835. — Ще раз в справі молитов о навернення відступників від католицької Церкви в нашій Епархії.

З огляду на це, що ще не всі Впр. і Всч. Отці донесли тут, чи відправили Службу Божу о навернення відступників від кат. Церкви в нашій Епархії поручену тутешним розпорядком ч. 5023 з р. 1927 (Епарх. Відомости з р. 1927 ч. IV ст. 62), поручаєся, щоби це негайно зробили.

Ч. 856. — Сумаричний перегляд відбутих місій від 1921 до кінця 1927 р.

Всіх місій відбулося в Епархії перемиській 335 а реколекцій 22 на 688 парохій і 27 експозитур, які числить наша Епархія.

Подрібно по деканатам:

в	1) балигородськім	5	місій	на	11	парохій
	2) белзькім	8	„ і 1 рекол.	„	11	„
	3) бірчанськім	10	„	„	11	„
	4) бориславськім	8	„	„	14	„
	5) буківськім	8	„	„	11	„
	6) варяжськім	6	„	„	11	„
	7) вел. мостенськім	2	„ і 8 рекол.	„	10	„
	8) височанськім	4	„	„	15	„
	9) горлицькім	2	„	„	18	„
	10) грибівськім	8	„	„	10	„

в 11)	динівськім	6	місій	на	11	парохій
12)	добромильськім	5	,,	,,	13	,,
13)	дрогобицькім	1	,, і 2 рекол.	,,	14	,,
14)	дуклянськім	4	,,	,,	17	,,
15)	жовківськім	3	,, і 5 рекол.	,,	15	,,
16)	жукотинськім	8	,,	,,	16	,,
17)	комарнянськім	4	,,	,,	16	,,
18)	коросняньськім	5	,,	,,	7	,,
19)	краковецькім	10	,,	,,	15	,,
20)	куликівськім	5	,,	,,	16	,,
21)	лежайськім	8	,,	,,	8	,,
22)	ліськім	8	,,	,,	15	,,
23)	лупківськім	6	,,	,,	11	,,
24)	лучанськім	3	,,	,,	13	,,
25)	любачівськім	9	,,	,,	13	,,
26)	лютовиськім	4	,,	,,	16	,,
27)	мединицькім	8	,,	,,	13	,,
28)	медицькім	2	,,	,,	12	,,
29)	мостиськім	3	,,	,,	15	,,
30)	мушинськім	15	,,	,,	16	,,
31)	немирівськім	7	,,	,,	12	,,
32)	нижанківськім	1	,,	,,	11	,,
33)	перемиськім	9	,,	,,	11	,,
34)	підбужськім	3	,,	,,	16	,,
35)	порохницькім	5	,,	,,	10	,,
36)	равськім	10	,,	,,	17	,,
37)	радимнянськім	7	,, і 1 рекол.	,,	15	,,
38)	риманівськім	5	,,	,,	14	,,
39)	рудецькім	4	,,	,,	16	,,
40)	самбірськім	6	,,(+ 2 філії)	,,	18	,,
41)	сінявськім	9	,,	,,	10	,,
42)	сокальськім	5	,,	,,	14	,,
43)	старосамбірськім	7	,, і 6 рекол.	,,	17	,,
44)	старосільськім	9	,,	,,	14	,,
45)	судово вишенськім	7	,,	,,	14	,,
46)	сяніцькім	12	,,	,,	14	,,
47)	тіснянськім	4	,,	,,	8	,,
48)	турчанськім	11	,,	,,	15	,,
49)	угнівськім	5	,,	,,	15	,,
50)	устрицькім	6	,,	,,	14	,,
51)	чесанівськім	13	,,	,,	13	,,

в 52) яворівськім 8 місий 1 рекол. „ 27 „
53) ярославськім 14 „ „ 14 „
Місії властиво числяться від ювил. року св. свщм. Йосафата але і вчисляється також почавши від 1920 р. Ніякі тридні, ані відпусти не заступають місії.

Не прислано звітів з деканату лютовиського, підбужського і височанського.

Ч. 857. — Справа аренд темпоралій.

З покликом на розпорядок ч. 5035 уст. VI. (Еп. Від. з р. 1926 ч. IV.) В оферті на аренду темпораліїв належить заподати скількість ґрунтів парохії по родам їх управи на підставі аркушів ґрунт. посілости, чистий катастр. дохід з ґрунтів, скількість прислугуючого парохії дерева, скількість мешного та їх вартість почислену парохови у фасії.

Оферти зі заподанням оферованого чиншу належить вносити через декан. уряд.

Всеч. О. Декани після провірення заподаних в оферті даних предложать оферти Еписк. Консисторії з висказанням своєї совісної думки і внесення.

Рівночасно поручаєся оо. завідателям вносити оферти на аренду темпоралій на рік 1928/9.

Ч. 858.

ОО. Катихити згл. душпастирі які дотепер не предложили звідомлень з виховної праці за шк. р. 1926/7 мають це зробити найдальше до кінця марта б. р. Взірець поданий в Перем. Епарх. Відом. Nr. 4 за 1927. р.

Ч. 833. — В справі пренумерати „Епарх. Відомостей“ на 1928 рік.

Належитість за »Епарх. Відомости« на рік 1928 виносити буде 6 зл. Квоту сю позволяєся побрати з церковної скарбони, а канцелярія Еп. Консисторії відтягне єї поодиноким отцям з місячної дотації за квітень.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 384. о. Левицький Лаврентій — Береска.
Ч. 382. о. Романець Григорій — Трепча.
Ч. 383. о. Мазяр Петро — Ванькова.
Ч. 384. о. Небожук Андрій — Макова.
Ч. 407. о. Сендзік Іван — Міжинець.
Ч. 716. о. Білинський Омелян — Звір.

Померли:

о. Папп Лев, емерит 31./I. 1928.
о. Феціца Михайло, парох в Баниці 25./II.
о. Гошовський Василь, парох в Любачові 25./II. 1928.

Душі їх поручаються молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еписк. Консисторії.
Перемишль, дня 2. марта 1928.

о. Григорій Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп.-Пом.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.

II. ЧАСТЬ.

Під розважання душпастиреві.

В Ветулії городі велика радість. Втішеними очима оглядають облягані ветулійці знак певної побіди, голову Олоферна, що її серед ночи принесла Юдита. Що живе готується до випаду проганяти ворога зпід города.

А на рівнині під містом серед війська Ассирії оживлений рух. Перед шатром Олоферна метушня, зденервовання та крикливі гамори. Давно вже минула пора відпочинку, а вожд невстає. Натирають на обслужника, щоби вступив внутро до ложа Олоферна. Відхиляє Ваґао заслони, приступає блище, а цей що перед ним дрожали народи Азії, лежить у крові без голови. З жахом вибігає Ваґао з шатра і трівожно заголошує: є҆ди́на жена̀ є҆врейскаѧ сотвори стꙋдъ на домъ царѧ̀: занѐ сѐ Олофе́рнъ до́лꙋ, и главы̀ нѣ́сть на не́мъ (Юдит 14, 18).

* * *

На подвірю у Каяфи инший вожд з вищою силою від першого. На Оливній горі показав він свою відвагу і мужність, сам Христос назвав його скалою. Він не пяний як Олоферн, ані сном він не зломаний. Та ось приступає до него служниця з мечем свойого язика: „И҆ ты съ Назаря́ниномъ І҆исꙋсомъ бы́лъ є҆сѝ (Марк, 14, 67). Ѻ҆нъ же ѿве́ржесѧ є҆гѡ̀, глаго́лѧ: жено, не зна́ю є҆гѡ̀. (Лук. 22, 57).

Упав Петро, як падає людина під ударом острого меча. Одна одинока жена еврейська споганила дім Царя Христа, Петро трупом у цім домі, лежить „до́лꙋ и главы нѣ́сть на немъ“. Бо „всѧ́комꙋ мꙋ́жꙋ глава Хрⷭ҇то́съ є҆́сть“ (1 Кор. 11, 3).

А ця служниця еврейська, що ганьбливо уляг її св. Петро, це низький, невільничий страх перед злими людьми. Темна то сила, вона нівечить найкращі пориви, вона жерелом духової стухлости, морального нидіння та тяжких упадків.

* * *

Мов другий Петро станув у службу Христа новоза-

вітний служитель, що з горячим почуванням в серці засвідчав Йому вірність і постоянність в хвилі св. Рукоположення.

Та прийшли темні дні, дні розсіяння, забуття, легкодушности і упадку. Він не пяний як Олоферн і не зломаний він сном, не від сильного удару меча з руки жени-героя, але як Петро звалюється від нікчемного удару жінки-служниці, що її імен без числа: трусливість, малодушність, гордість, порожність, скупість, лінивство, нечистота, самолюбство...

До Христа каже він словами: Ти єси Син Бога живого, а до людий говорить ділами: я не знаю чоловіка того.

Колись красний на души зі серцем горячим для Христа з благородними поривами до праці, сильного колись духа душпастир — днесь зломаний нікчемним ударом нужденної служниці розлучений від голови — Христа, лежить „долꙋ и главы нѣсть на немъ“.

В парохії заносить трупом, а в душах вірних неспокій і метушня. Гамором сильним, зболеним криком Ваґоя несеться по селі: наш вожд, наш пастир живим трупом безголовим.

Встань вожде безголовий, двигнися усмерчений пастирю, „востани спѧй и воскресни ѿ мертвихъ, и ѡсвѣтитꙋ тѧ Хрⷭ҇тосъ“. (Еф. 5, 17).

А мене не чути трупом між вірними?

Не є я вожцом безголовим?

о. Он. ГАДЗЕВИЧ, Дрогобич.

В справі основування христ.-кат. товариств.

(Під розвагу нашому духовенству).

Не дасться заперечити, що душпастирование священика не може ограничатись виключно на працю в церкві. Його діяльність мусить поширитись і поза нею. Вправді праця священика в церкві є першою і найважнійшою зі всіх його занять, так що без неї, хочби як він на иншім полі працював, не сповнить завдання, яке на него вложив Христос, однак обмежити свою працю виключно до науки й богослуження в церкві значить те саме, що голосити

теорію а не вводити еї в життя. Праця в церкві має характер більше урядовий і як то люде кажуть: Священник мусить так говорити — бо він від того є священиком.

Коли однак працю священика видно в брацтві і в читальні, в кооперативі й т. п. тоді його слова голошені в церкві неначе воплочуються в діло. — Булоб несправедливо говорити, що наше духовенство не працювало до тепер поза церквою. Здаєсь, що під тим зглядом не легко дорівнує йому духовенство инших народів. Сміло можна твердити що наше духовенство було, „всім і вся" для свого народа і в тяжших і кращих хвилях його розвою. Однак досвід учить нас, що за сю працю місто признання стрічаєсь не рідко з'закидом неробства а надто випихаєсь його з тих установ, які воно своєю мозольною працею і грошем двигнуло. Причиного цего — є ся обставина, що наше духовенство добродушне, повне посвяти і запалу для добра церкви і народу аж до самовідречення, (бо через це позабуло на свої вдови і сироти) не передбачуючи зміни відношення до себе людей, з котрими йшло рука в руку, не поробило ніяких застережень в статутах, щоби охоронити дані установи перед загарбанем їх людьми ворожими Церкві. Дійшло до того, що сі люде не лиш захопили керму в установах, двигнутих в великій мірі працею і засобами духовенства і його звідси виперли — але надто оснували окремі орґанізації, котрі посередно або безпосередно є ворожі христ.-кат.-світоглядові. Опанувавши сі установи, приписують собі виключно здобутки культурної, освітної й економічної праці для народа — відмовляючи всяких заслуг духовенству. А чому воно так? Чому за так велику й мозольну працю діждалось воно майже виключення зі скарбниці заслуг для народа? Причина цего лежить в тім, що духовенство основуючи спільно зі світськими людьми установи, не забезпечило в статутах ясно і твердо християнського характеру цих установ, щоби в цей спосіб до них не дістались люде ворожі Церкві й вірі. Вистарчило вставити в статуті точку, що до виділу ex offo має входити кождочасний парох, котрий, крім прав звичайного виділового, мавби право уневажнити ухвали виділу або загальних зборів, незгідні з вірою і моралею кат. Церкви, та що на затверджене і на зміну статута треба згоди Еписк. Ординаріяту. Це булоб чисте христ.-кат.

українське Товариство, до котрого належать виключно практикуючі — віруючі християне а не ворожі вірі й Церкві — або лиш християни з імени. В чей спосіб повсталиб христ.-кат. організації з христ. світоглядом а духовенство малоб за собою великий оборонний мур, і живий памятник своєї праці. Тоді не требаби побоюватись, як щоб до виділу навіть війшов чоловік ворожого світогляду, бо ріжниця поглядів булаб тоді лише товчком до інтезивнійшої роботи. Може хто схотівби це назвати розбиттям і ослаблюванням народних сил. Та цего не треба побоюватися. Коли всім вільно основувати орґанізації після своїх переконань і світоглядів, то чому ж малоб бути це заборонене для тих, що мають світогляд католицький? — Чиж не диво це, що на всяких зборах-вічах нераз переїдесь красномовний бесідник по попах і вірі, а ніхто з присутних не стане в їх обороні, хоч слухачі є християнами, що ходять до церкви і сповіди?

Це дієсь як раз тому, що у нас нема поза церквою християнсько-католицьких установ, лиш загальні, до котрих може належати кождий без виїмку. Ніхто не звертає на це уваги, на якім релігійнім світогляді оперті сі установи, вистане, як они мають марку українську. Колись це вистарчало — нині того за мало. Найновійші відомости з наших культурно-економічно-освітних установ говорять нам пророчисто про спробу і борбу захопити їх людьми ворожими церкві і вірі. Як би у нас були християнські орґанізації, тоді ми не малиб чого цего побоюватись — бо народ не пішовби за ними. Тому кидаю клич основувати християнсько-католицькі орґанізації — установи та забезпечувати їх перед людьми ворожими вірі і Церкві.

Здається — що вертають часи XVII і XVIII століття, коли то ціле життя нашого народу треба згуртувати коло церкви. При кождій церкві повинен бути дім, в котрім містилабся парохіяльна читальня, кооператива і т. п. На жаль є тепер читальні побудовані на ґрунті церковнім або парохіяльнім, (бо священик радо віддавав його на такі цїли, але не забезпечившись перед грозою невірства), а з них віє ворожий церкві дух. Там почуєш підчас церковного богослуження крики, співи — та ще які! А про часописи в них нема що й згадувати. Докиж це так буде? Чогож ми сидимо по селах і містах? Таж ми могутня

духова сила і можемо богато зробити, тільки не зражуватися і рук не опускати! Ми в своїм мягкосердю і скромности при першій ліпшій невдачі усгупаємо. Цего не може бути! За нами піде народ і велике число христіянської інтеліґенції. Значіння і моральну силу в народі можна мати лиш через орґанізацію. Коли будемо мати христіянські орґанізації та установи — не будуть для нас страшні ріжнородні повоєнні секти, бо виховаємо народ і інтеліґенцію, яка до тепер в більшій части є ні зимна ні тепла для справи віри і церкви.

Не тратьмо часу, бо він летить і працює проти нас. Сміло і отверто працюймо і поза церквою але з Нею, основуючи цілу працю в народі на христ.-кат. світогляді.

Случаї з моральної богословії.

А) Про обовязки пароха.

1. Парох Павло строго наказав своїм парохіянам на початку свого душпастировання, щоби кождий в його парохії, якщо поважно занедужає, негайно постарався покликати до себе священика; однак многі не хотять признатись, що вони поважно хорі; вслід за тим запізно його взивають, через що многі умирають без св. Тайн.

2. Ізза цею, що має за собою довголітну практику, звичайно приготовляєсь до проповіди лишень через чверть години.

3. В церкві катехизує лишень в Вел. Пості, а науку релиґії в школі поручає Сестрам Служебницям, які ведуть школу. Сам задержує собі лишень іспит перед І-им св. Причастієм, при чім стверджує, що діти є добре приготовані.

Перший запит: Які є головні обовязки пароха?

Другий запит: Як осудити Павла?

Відповідь на перший запит:

До пароха як духовного вітця повіреного йому стада належить в першій мірі:

а) дати духовне життя тим, що прибувають до родини;

б) заховати, відновляти і побільшати згадане життя;

в) забезпечити це життя при смерти.

До а) До пароха належить, щоби вчасно уділювано немовлятам св. Тайну хрещення і щоби акушерки та матері вміли в наглій потребі уділити св. Тайну хрещення навіть передвчасним плодам.

До б) До пароха належить а) відмовляти за нарід молитвослов і відправляти в приписані дні Службу Божу; в) о скільки лиш може, старатися усувати небезпеки і згіршення; з) радо уділювати св. Тайни особливо св. Тайну Покаяня і Евхаристії і напоминати вірних до заключування християнських подружин; д) голосити проповіди і катехізації в церкві, а в школі вчити дітей християнських правд, чи самому чи через відповідних заступників.

До в) Особливо має дбати про хорих і в тій ціли не лишень заосмотрювати їх св. Тайнами але також бути при них при їх смерти або виручитись в сім зглядi якоюсь побожною особою, яка би їм помагала збуджувати в собі побожні чувства, особливо чувства совершенного жалю.

До другого запиту. Відповідть 1-а. Слушно напоминав Павло, щоби коли хто захорує, вчасно постарався покликати священика з св. Тайнами; не добре однак собі поступив, що поза згаданим упімненням більше нічо в сім напрямі не робив. Він був обовязаний сам предвидіти і розслідити це, особливо від хвилі, коли довідався, що парохіяне в сім зглядi занедбуються.

Відп. 2-га. За це, що звичайно приготовляєсь до проповіди лишень ¼ години, не можна його похвалити, хотяйби задля довголітної практики мав завсіди матеріял до проповіди. Бо колиб стараннійше приготовлявся, з більшим успіхом голосивби проповіди і скорше мігби примінити Боже слово до біжучих потреб.

А) Случаю.

Відпов. 3-а. Парох після загальної гадки моралістів грішить тяжко не лишень тоді, коли понад місяць без перерви згл. попад 3 місяці з перервами занедбує проповідь, але також тоді коли через згаданий протяг часу занедбує катехізацію (пор. Canon. 1329 і 1332 нового кодексу і Львівський Синод з р. 1891, титул I, гл. VIII о катехізмі ст. 88, 89 і 90 — Перем. Епарх. Відомости 1926 ст 70, 71 і 72).

Не грішивби однак тяжко, як що давби заступитися

при науці релігії в школі відповідним особам, однак лишень в тім случаю, колиб наука релігії була належито подавана.

Б) Відкладання відправи Служб Божих.

Парох Петро принимає велике число стипендій на Служби Божі так, що при кінці року лишаються стипендії ще з перших місяців.

Запит: Чи і як довго можна відкладати відправу Служб Божих?

Відповідь 1-а. Можна без гріха відложити відправу Служби Божої, як що той, що дає на Службу Божу, на це згодиться.

В. 2. Як що хтось просить о Службу Божу в якійсь означеній цілі, треба її відправити в цім часі, в якім можна ще сю ціль осягнути. (Прим. хтось має здавати іспит в означенім речинці, то Служба Божа в тім намірі мусить бути відправлена до цего речинця).

Відложення Служби Божої в такім случаю є тяжко грішне і священик є обовязаний звернути стипендії.

Відп. 3-а. Як що не означено часу згл. цілі відправи, тоді можна відложити відправу Служби Божої на короткий час але не на довго.

Значним називаємо відложення тоді, коли 1—10 Служб Божих даних через одну особу а не через більше число осіб відкладаємо значно поза 1 місяць, 20 Служб Божих поза 2 місяці, 40 Служб Божих поза 3 місяці, 60 Служб Божих поза 4 місяці, 80 Служб Божих поза 5 місяців, 100 Служб Божих поза 6 місяців, 200 Служб Божих поза рік.

Як що хтось виразно лишив священикові до волі час, в якім має відправити Служби Божі, може їх відправляти до року, але не сміє принимати такого числа Служб Божих, котрого би не міг відправити в протягу одного року.

Замітка. З важних причин уділяє Апост. престол Епископам власть відкладати відправи Служби Божої до одного року. (Пор. Can. 834 і 835 нового кодексу, S. C. C. 27. II. 1905. Noldin III-7 ст. 193. Gury-Ferreres 7-II. ч. 476 Ferreres-Casus Conscientiae II-4 ч. 351—354.)

Про форму судового позову.

Нераз лучається душпастиреві, що на бажання свого парохіянина мусить давати інформації або і сам писати судовий позов до церковного суду о уневажнення подружа або о розвід від ложа і стола. Щоби таке письмо позову мало правну силу і могло спричинити судове поступовання, мусить відповідати всім правним вимогам. Позов є початком і основою данеї справи (principium et fundamentum causae) тому право ставить для него свої вимоги. Звичайний донос і всякі инші письма що не відповідають правним вимогам, судія мусить відкидати.

Письмо позову по вимогам права має містити:

1) Заподання суду, до якого вноситься даний позов.

2) Правну і подійсну основу (fundamentum iuris et agendi) це є в позові належить заподати, що позовник (ця) є подругом пізваної особи (заподати: імя, назвище і місце її замешкання) і що в тому подружу заходить дана обставина, що має свої правні наслідки (пр. чужолоство, полова неміч, примушення заяви згоди і т. и.). Рівночасно належить тут заподати докази правної і подійсної основи це є доказ що позовник (ця) є подругом пізваної особи (метрикальна посвідка) і доказові засоби, якими суд може ствердити правну обставину, що заходить в данім подружу. (документи, свідки і т. п.)

3) жадання (petitum) ц. є. позовник-(ця) має заподати якого присуду (оречення) домагається від судії (розводу, уневажнення подружа).

4) підпис позовника(-ці) ц. є. імя назвище і місце замешкання з заподанням дня, місяця і року написання позову.

Взорець.

До Епархіяльного Суду подружого в Перемишлі. — Як стверджує залучене свідоцтво вінчання, одружилася підписана дня 29. січня 1927 р. в парохіяльній церкві в . . . . . з Іваном Н парохіянином замешкалим в . . . . . Подружини ті відбулися не по моїй свобідній волі, а тільки під напором непоборимого страху, викликаного погрозами (евентуально якими иншими знущаннями) які я дізнала від моїх родичів (імена і назвища та місце замешкання) що

в виборі жениха брали під розвагу тільки матеріяльні згляди а не мою волю і були так неумолимі, що підписана немала спромоги ухилитися перед їх неуступчивим напором і з примусу заявила подружу згоду. Погрози та вимушення, які підписана дізнала можна доказати свідками які тут заподає: (імена і назвища та місце замешкання свідків). Тому що таке вимушене подруже є неважне, а підписана як передше так і тепер не хоче мати Івана Н. за подруга, просить приняти отсей її позов і в дорозі канонічного поступовання узнати його судово неважним.

ХРОНІКА.

Епископальна церква в Анґлії переживає під сю пору тяжку кризу. Епископи та духовенство відчувають доймаючо зависимість від світської влади, яка мішається навіть у такі справи як редакція молитовника. Заповідаються великі зміни а в протестантських кругах побоюються поважно повороту до католицизму, чого доказом чим раз більше зростаюче число конвертитів споміж інтелігенції. Вказує на це рівнож останній конґрес епископальної церкви в Здин. Державах півн. Америки, в якому взяло участь поверх тисяча делеґатів від поодиноких віроісповідних громад. Тут піднесено клич повороту до єдности з католицькою Церквою, який зібрані прийняли з одушевленнєм. Многі бесідники домагалися привернення культу Пречистої Діви Марії і Святих.

Совіти бурять церкви. Президія московського Совіта постановила збурити старинну церкву Трох Святителів та ще три инші церкви посвячені Матери Божій. На найблизший рік є пляноване збуреннє загально знаної в Москві церкви св. Пятниць. Таксамо має бути скасований славний історичний монастир Стрітенський а площа призначена на міський огород. Церков св. Єлисавети в палаті Катерини на Царськім Селі під Ленінградом зістала вже перестроєна на відчитову салю (К. А. Р.)

Діявольська рекляма. Іван Ґенбах alias Ґеґенбах автор богохульної книжки п. з. »Сатана в Парижі« навер-

таєся несподівано в серпні минулого року на католицьку віру. Це його »наверненнє« відбулося серед великого розголосу. В пресі появилися комунікати такого змісту: »Дня 13. серпня о год. 15. Іван Ґенбах за згодою накладчика п. Мерлєна спалив примірники власної книжки« Сатана в Парижі« перед катедрою Notre Dame. Причиною такого автодафе є свіже навернення того молодого письменника після відбутої прощі до Матери Божої з Gisente, бажаннє й обітниця експіяції за згіршеннє спричинене його безбожною демонічною книжкою.

В місяць після такої реклями появилися в часописах оголошення про масові розпродажі богохульного твору.

Від редакції. Видавнича Секція П. Е. П. прохає Всеч. ОО. надсилати їй матеріяли до другої части Епарх. Відом. як реферати на актуальні теми, питання для розвязки з богослов. моральн. пасторальн. та церковного права, всякі практичні помічення і поради, історичні дані про початки парохій, вказівки що до ведення церк. брацтв, дописі про життя по брацтвах та короткі взірцеві проповіди.

Оголошення.

Подаєся до відома Всч. Духовенства, що П. Інжинір Фільц Володимир отворив в Перемишлі лісово-технічне бюро і просить Всч. ОО. в дотичних справах до него звертатися.

Подається до відома ОО. що історія бібл. Herdera в картинах уже надійшла. Примірник обнимає 40. кольорованих картин і коштує враз з портом і цловою оплатою 50 зл. Примірник наклеєний на 20 твердих картонах = около 70 зл.; книжочка з поясненнями 2 зл. 70 ґр. При замовленнях проситься зазначити, який примірник вислати й у який спосіб буде заплачена ціна.